

1883.

Tizenkettedik évfolyam.

TORONTÁL.

14-ik szám.

Csütörtök, ápril 5-én.

VEGYESTARTALMU HETILAP. — A MEGYE KÖZLÖNYE.

Megjelen hetenkint egyszer, csütörtökön.

Szerkesztői iroda:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdájában Nagy-Becskekereken.

Előfizetési feltételek:
Egész évre 6 frt | Félévre 3 frt
Negyed évre 1 frt 50 kr.

Hirdetések és melléletek — utóbbiak a kincstári illetékekkel együtt 1 frt 50 kral számítva — minden nyelven fölvetetnek a kiadóhivatalban. — Kértek az igatási díjakat az igatmányokkal együtt legelőbb szerda reggeli 10 óráig beküldeni, mivel azok különben tekintetbe nem vehetnek.

Hivatalos hirdetések:
A „Torontál”-ba iktatandó hivatalos hirdetések díjai előzőleg beküldendő, még pedig 100 szóig egyszeri hirdetésért 1 frt, 100 — 200 szóig 2 frt, 200 — 300 szóig 3 frt és így tovább. Azonfelül minden egyszeri beiktatás után 30 kr. bélyegdíj és az esedékes nyugtábelég is beküldendő.

Magán hirdetések:
A 3-hasábos garmonsorelő hirdetésnél 6 kr., többszörinél 4 kr. Kincstári illeték minden egyes beiktatásért 30 kr.

Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdájában Nagy-Becskekereken, hova az előfizetési pénzek és igatási díjak küldendők.

† Mailáth György.

Nagy-Becskekerek, ápril 5-én.

Mire e lapok szíves olvasóink szeméi elé kerülnek, már akkor ez égbekialtó bűnök részletei is ismeretesek lesznek országunkra.

Hinni akarjuk, hogy azokat az elvetemedett gonosztevőket, kik az ország-hírt és jelentőségű férfiú életét oly vadul kioltották, a rendőrség mielőbb kezeibe juttatja az igazság szolgálatának, de azazal még nem vetünk gátot annak, hogy az ilyen megrendítő események, mint eddigé, úgy ezután is többször ne ismételtessenek és a társadalom e fajta elvetemedettjei élet- és vagyonbiztonságunkat ne veszélyeztethessék.

Indokait kell tehát keresnünk e társadalmi romlottságnak, hogy annak csírálóból vagy utóbb megsemmisíthessük és a gonoszokat ne csak a börtönnel és akasztó-fával, hanem erkölcsi belső érzéssel és a büntölti félelemmel tartjuk vissza az ilyen lelketmegrendítő cselekményektől.

Mig az Istenség és hallhatatlanságban való hit meg lesz ingatva, a kegyelet és tisztelet szálai szétszaggatva és a fegyelem meglazulva maradnak, addig hibába hivatkozunk rendőrségünk éberségére, a gonosztevők és gyilkosok száma nem apadni, hanem szaporodni fog.

Nem a halál büntetésétől való félelem, hanem az erkölcsiségnek és becsületességnek tiszta fogalma fogja megtisztítani a társadalmat azon gonosztevőktől, a kiknek hatalma nem erejükben, hanem lelki romlottságokban fészkel.

Az atheismus és materialismus szövekeze vezeti időszakunkat oda, a hol bűn és lelki romlottság ülik orgiáikat.

Hitesseék csak el az emberekkel azt, hogy e földön van a kezdet és vég, tegegyetek meggyőződéseiké, hogy az ember ép úgy elvész, mint a barom, hogy a sír örökre befed jelent, multat s jövőt, a legjobb tápot fogjátok szolgáltatni annak a bölcsesletnek, a mely azt tartja: minek ki-méjtem én meg embertársaimat a legnagyobb bűn elkövetésétől, ha talán abban a hosszúra nyúlható életben jólétet biztosíthatok magamnak, mely egy rohasztó lázzal, egy szélhűdéssel, vagy egy polkossal végkép megszűnik.

Vegyétek el a nélkülözöktől egyetlen vigasztalójukat — a hitet és meglátsátok, hogy oly eszközökhöz is fog folyamodni, melyeknek használata a felebaráti szeretet kötelekeit szétszaggatja.

Nem elég azt mondani, az erkölcsös-ség már magában jó, megnyugtató és boldogító, hanem arról kell meggyőzni az ingadozókat és tévovázókat, hogy ha el-bírnak is rejltözni, van a ki előtt el nem rejltözhetnek, a ki számadásra vonja, és minden igazságszolgáltatásnál szigorub-ban megbünteti.

Én tudom, hogy időszakunkban sokan lesznek, a kik mosolyogni fognak ezeken a vallási ízü tételeken, de azt is tudom, hogy, ha így haladunk, az ilyen mosoly-gások a könnyek tengerében fognak el-merülni.

Márcz. 29-én. A reggeli órákban az a megrendítő hír járta be a fővárost, hogy Mailáth György országbíró, a főrendiház elnökét meggyilkolva találták hálószobája padlóján. Egész karavánok indultak a pesti oldalról, a budaieről s a lánchidon találkozott ismerősök átkiáltották egymásnak aggódó kérdést meg a lesújtó feleletet. Hét óra tájban kitűz-

ték a kuria épületének homlokzatára a fekete lobogót s néhány szempillantás alatt belathatatlant néptömeg csődült az épület elé és szörnyűkőve fogadta a hírt, melyet nem győzött ismételni a portás. A neptömeg folyton-folyvást növekedett s az emberek kisebb csoportokra oszolta, magyarázták, találgatták a szomorú esemény nagy következeit.

A budai Bathány-palota előtt, melynek első emelete lakásul szolgált az országbíró-nak, ugyanilyen jelenetek váltakoztak. Csak-hogy itt közelítettünk egy-egy ismertebb alakja is belevegylt a résztvevő, kíváncsi tömegbe s a bérkocsik és magánfogatok jövése menése zavarta meg minduntalan a disz-terének ün-nepies csöndjét.

A magyar arisztokráciának s bureaukráciának fővárosunkban időző tagjai meg-jelentek rendre a palotában, hogy teljes bi-zonyosságot szerezzenek a szörnyű esetről, melynek híret oly nehéz volt elhinni.

A rendőrség képviselője: Kovács budai kapitány hat óra körül érkezett a palotába Máltás Hugó fogalmazóval s néhány percczel utóbb hozzájok csatlakozott Kállay Viktor is, a főkapitányság szolgálattevő tisztviselője. Be-mentek nyomban az országbíró hálószobájába, melynek ajtaja előtt ott feküdt a halott, ösz-szekötözött kezekkel, lábakkal. A rendőrség küldötteit megelőzte volt Klempa budai orvos, kit a megrémült cselédség zavart föl álmából, hogy segítsen, ha még segíthet. Az uri-utczá-ban lakó orvos pár perc alatt ott termelt a palotában, megtekintette, élesztgette a nagy hazait, de kísérleteinek elébe vágott a halál.

A rendőrség képviselői vállaltára fogták a cselédséget, mely az első remélt hatása alatt nem tehetett összefüggő s teljes képet adó vallomást.

Az országbíró huzárja: Berecz János vette észre legelőbb a gyilkosságot. — Kora reggel bement ura dolgozó-szobájába s a mint belépett az ajtón, óriás léguzam csapott fe-léje. Leszaladt a portáshoz s ijedten mondá neki, hogy valami baj eshetett oda fenn, mert ajtókat, ablakokat tárva-nyitva vannak s a szo-bában is nagy rendtelenség mutatkozik. — A portás azt felelte neki, hogy ha baj van, hát nézzen utána, mert az ő dolga.

A huzár visszatért a lakásba s egy-két pillanat multán lelkendezve szaladt le megint a portáshoz s hírd adta neki, hogy a kegyel-mes urnak keze-lába össze van kötözve s mo-zdulatlanul fekszik a hálószoba padlóján.

A portás magára kapta felöltőjét s rohant fel a lépcsőkön. Futásban bezörgetett a komornyik szobájába s az öreg szolgálta azon-pörén követte őket gazdjuk hálószobájába. Leirhatatlan remélt fogta el mindnyájukat.

Az országbíró ingben-gatyában feküdt a szoba közepén. Keze-lába össze volt kötözve s a vékony zsinog, mely csuklyójára és bo-kájára szorult, mellén felhúzódva hurokot ké-pezett nyaka körül. Szájába vastag törülközőt s kisebb, finom kendőt gyömöszöltek a gyil-kosok s nyelvét eközben leszorították a tor-kába. A komornyik megfogta a törülközőnek kiálló csücskét s ki rántotta a véres ruha-csomót, azt gondolva, hogy ezzel megmenti ura életét. Jóakarata kárbavesztett s csak a törvényszéknek gyűjtötte meg a dolgát, mert hosszasan kérdezték a felől is, hogyan volt, mikép volt a halott szájában a törülköző.

Nyolcz óraker érkeztek a palotába a tör-vényszéki küldöttek: Tóth Gerő vizsgálóbíró, Jeny Antal ügyész, Kovács Imre törvényszéki orvos és egy jegyző. Nem sokára odaérkezett Kriszt János törvényszéki elnök, Kozma Sándor főügyész, Dr. Székely Ferenc főügyési helyettes, Trefort Agost vallás- és közokta-tásügyi miniszter, Perczel Béla kuriai alelnök, Wágner Sándor segédhivatali főigazgató, Péchy Tamás képviselőházi elnök, Szabó Miklós, a királyi tábla elnöke, és Jekelfalussy Lajos miniszteri tanácsos, az államrendőrség főnöke.

A törvényszéki küldöttség mindenekelőtt Berecz Jánost, a huzárt kezdte vallatni, ki a legelső pillanattól fogva rendkívül gyanusan viselte magát. Félve tekintetelt maga körül s miattal a hozzá intézett kérdésekre felel-gelt, folyvást a kezét vizsgálta.

Jeny ügyész figyelemmel kísérte a huzár mozdulatait, s mert fölöttébb gyanusnak ta-lálta egész viselkedését, azt javasolta a viz-szgalóbírónak, hogy tartóztassa le. Le is tartóz-tatták nyomban.

A meggyilkolt országbírónak nagy bi-zalma volt hozzá. A szobák kulcsait mindig neki adta át megörzés végett, ha eltávozott hazuról s a mikor nyugalomra tert, a huzár zárta rá hálószobája ajtaját. A mai végzetes éjszakán is a huzárnál voltak a kulcsok, s így nagyon valószínűnek látszik, hogy tudtá-val s talán segítségével gyilkolták meg a fő-rendiház elnökét.

A rendőrség képviselői, mint említők, már a törvényszéki küldöttség megerkezése előtt kihallgatták a cselédeket. Az országbíró komornyikjától s a második emeleten lakó ve-jenek: Pallavicini Ede ögrófnak inasától meg-tudták, hogy a gyilkosság áldozata tegnap este tizenegy óráig az ögrófeknél volt vacsorán. Tizenegy óraker Zichy Nándor gróf s neje társaságában hagyta el veje szalonját. A tu-lajdon lakásának bejáróját karonfogva vezette Zichy Livia grófnőt, kinek leánya tudvalövöl-leg menye volt, s a folyosón a legvidámabb hangulatban bucsuzott el tőle s férjétől. Gyors lépekkel sietett szalonjába, melytől jobbra esik a gyilkosság színhelye: a hálószoba. Becsön-gette huzárját, ki a maga szobájában szunyókált, mert azt hitte, hogy gazdjája csak éjféltájban tér nyugóra. A huzár levetkőztette őt s rázárta az ajtót, állítása szerint vissza-tert kamrájába.

Az egyszerű, barna vaságyon nem lát-szott nyoma annak, hogy az országbíró rá-fekűdt volna. A vizsgáló-bizottság megszem-lélte az ágyat s úgy találta, hogy a lepedő ott, a hol az országbíró vetkezésnél (való-szinűleg) az ágy szélére ült, kissé gyürődött; de hogy az országbíró feküdt-e az ágyban, vagy sem, az nem volt megállapítható. Az ágy nem ruganyos angol matrácson van el-helyezve s ha belefeküsznek, benyomódik, de ha felkelnek belőle, nem látszik meg, hogy feküdt-e benne valaki. A párna szintén ru-ganyos. Nem bizonyos tehát, hogy a gyilko-sok ágyából vonszolták-e ki Mailáthot, vagy már lefekvése előtt támadták meg. Az két-ségtelennek látszik, hogy a gonosztevők már világos nappal beférkőztek a palotába s a há-lószobával szomszédos furdőben lesték az al-kalmas pillanatot.

A huzár szobáját a furdő választja el a hálószobától s teljességgel hihetetlen, hogy ne hallatszott volna a zaj, melyet a gyilkosok ütöttek. — A rendőrség fölöttébb terhelőnek tartja a huzárra nézve azt a sokféle jel által tanusított nyugalmat és bátorságot, melylyel a gonosztevők véres tettüket végezték. Csak-ugyan lehetetlen elképzelni, hogy a lakásban járatlan idegenek meg arra is merészkedtek volna, hogy egész kényelemmel járjanak egyik szobából a másikba, s véres kezeiket per-czekig mosogassák szappannal a hálószoba laivoirjában, ha nem bizonyosak a felől, hogy az országbíró egyetlen óre nem akadályozza munkájukat!

A fővárosban sokféleképen magyarázták ma a gyilkosságot, de a szájról-szájra járt föltevésék között az a legvalószínűbb, hogy Mailáth György rablőgyilkosok áldozata. Erre vall mindenekelőtt az a tény, hogy az ország-bíró nagyértékű arany óráját, lánczát s négy rekeszes erszényét, melyben három-négy ezer forint lehetett, magukkal vitték a gyilkosok.

Reggel még nem tudták keletkezését an-nak a hét centiméteres vágásnak, mely a ha-lott baltenyerén látszik, de délfelé már ennek is meglelték okát. Az Albrecht-ut lejtőjén hosszú pengejű, piros nyelvű udonatuj konyha-kést találtak, melyről a bűnlekek között tes-zünk bővebben említést. Valószínű, hogy a gyilkosok e kések is hasznát akarták venni s az országbíró kezével fogta föl szurásait s megragadta a kést, mely e védekezés köz-ben vágta meg tenyerét.

A késen kívül két kulcsot is találtak a bástyafal tövében. A kulcsok tolla egészen új s mindkettő beillik a hálószoba zárjába. A kulcsok mellett finom szarvasbőr keztyű he-vert, mely közepén kettő repedt s szélein vé-

res volt. Úgy látszik, hogy a gyilkos lerántotta keztyűjét, hogy a kötélen leereszkedve meg ne sértsse a kezét.

A gonosztevők a dolgozó-szoba erkélyén át szabadultak véres tettük színhelyéről. Az erkély rácsozatára, mely az Albrecht-ut-ra szolgal, vaskaport erősítettek s arra megle-hetőszen vastag kötelet akasztottak. A kötélen tiz centiméternyi távolságban csimbókeek vol-tak, hogy megkönnyítsék a kapaszkodást. Az erkélyről arra a keskeny udvarra jutottak a gyilkosok, mely a bástyafal és a palota fala közt van. Ez az udvar alig három-négy láb széles. A kötélt itt egy a bástyafalnak ékelt deszkába ütött kampóra volt kötte. A bástya-szöglet mellett, a hol a gyilkos leereszkedett, van a szomszéd ház egy ablaka, alig egy méternyire. Ez az ablak Lukrits Antal pénz-ügyminiszteri osztálytanácsos lakásához tartoz-zik és — mint értesülünk — az osztályta-nácsosné szobájának ablaka. Lukritsné asszony tegnap éjjeli két óráig volt fenn és még sem vett észre semmi zajt vagy mozgást, pedig szinte lehetetlennek látszik, hogy az ablak alatt egy ember úgy tudjon leomászni, hogy zajt ne okozzon.

A kötélt még délelőtt tizenegy óraker is ott csüngött az erkélyen s az Albrecht-ut mentén folyvást nagy néptömeg szemlélte. A kötélt, melyet délfelé leoldoztak az erkélyről, olyan vastag, mint a rendes kötőlekek kötele, de új, igen erős és finomam vert.

A törvényszéki küldöttség nagy apparátussal fogott munkájához.

Midőn a jegyzőkönyv felvételével elké-szültek, a bíróság tagjai elávoztak Tóth Gerő és irnoka kivételével, a kik a cselédség ki-hallgatásához kezdtek. A meggyilkolt ország-bíró nagy dolgozószobájában hallgatta ki a viz-szgalóbíró a cselédség férfi és női tagjait, kik mindnyájan mitsem tudnak a gyilkosságra vo-natkozólag mondani. A kihallgatásból azonban kiderült, hogy a palota portása a gyilkosság estéjén nem volt józan állapotban; már este tíz óraker midőn Pallavicini grófnő hazajött, a kocsinak kellett felrúzni a szobájában fel-öltözve alvó portást. Az utcaajtó azonban nyitva állott még éjjel 11 óraker is, mint két komornyik valja, kik a portáshoz lemenvén, ujjalag felöltötték s bezáratták vele a kaput. A cselédség egy része a földszinten alszik, másrésze a palota első és második emeletén a disztér felől oldalon, a hátsó részen ellen-ben az első emeleten csakis az országbíró huzárjának van szobája. Az első kihallgatás déli 12-ig tartott, s összesen 24 személyt hallgattak ki; délután negyedfél óraker Tóth Gerő ismét hozzáfogott a cselédség kihalla-gatásához s esteli nyolcz óráig szakadatlanul folytatta a vallatást. Ujjabb, terhelő momentum nem merült föl. Csupán a franciaia kisasszony s egyik szobalány vallomása érdemel figyelem, kik azt állítják, hogy az időtáj, mikor a véres tettnek a fenforgó körülmények szer-int végrehajtatni kellett, valami zuhanásféle hangot vélték hallani az országbíró lakosztálya felől, melyről akkor azt hitték, hogy szélzu-gás, pedig nem lehetetlen, hogy az orvul megláthatott országbíró elesésének zaja volt.

Idegen, gyanus személyt senki sem látott a házba bemenni s a letartóztatott Berecz szolgálta terhére sem tudtak semmit sem fel-hozni. A letartóztatott szolga vallomása szer-int, 11 óraker vetkőztette le az országbíró, aztán kiment s rövid időre rá visszatért egy pohár vízzel, melyet az asztalra tett le. A vizet reggel ezen a helyen meg is találták. A lámpa is úgy égett egész a gyilkosság felfedezéséig, a mint azt előtte való este a szolga meggyújtotta.

A hálószobában megejtett vizsgálat azon-ban sokkal lényegesebb eredményű, mert szá-mos bűnlel került elő. Azon a helyen, hol a meggyilkolt országbíró feküdt, egy vasdarabot találtak, mely a kerítések vaspálczáim levő nyílveghez hasonlít; a hálószobában több ki-sebb kötélrész és egy egész gombolyag kö-tél hevert s az asztal mellett egy kiürített szivardoboz. A hálószoba mellett levő szalon-ban az asztal mellett egy kilenczes számú új divatu, csattal ellátott, hamuszínű keztyűt ta-láltak.

A dolgozószoba íróasztalának fióka félig kihúva volt, de belőle a Wertheim-szekrény kulcsain kívül mi sem hiányzik. Az íróasztal fiókját Kriszt János vizsgálta meg; több irrományon kívül egy csomagban 1 darab szászti, 7 darab ötvenest, 2 darab tízest és 3 darab ötöst, összesen 485 frtot talált, mely egy papír szalaggal volt átkötve s az irrományok alatt fektet. A Wertheim-szekrényen határozott jellei voltak észrevehetőek annak, hogy a kasszát erővel is iparkodtak felnyitni, de hogy ez a kulcsal sikerült volna a tetteseknek, s hogy abból valamit kivettek volna, most még nem tudható. A legsúlyosabb bűnjel az a kés, melyet egy penzügyminiszteri szolga, a háztól mintegy 100-150 lépésre talált, egy kétélű, sarga fanyelű felhosszu konyhakés. Pongéján egy szárnyas Merkur van bevésva, a mi kétségkívül a gyáros védjegye. Ezt a kés Bök ügyész magához vette s több késkereskedőnél tudakozódott a gyártmány minőségére. Az ügyész azt a felvilágosítást kapta, hogy a kés bécsi gyártmány, s kicsinybeni elárúsítóknál Budapesten is kapható. A kés fanyelére ez van feljegyezve: O. H. E. — 5435, a 3-as szám azonban nem vehető ki tisztán s 5-ös is lehet. A betűk valószínűleg az elárúsítónak beszerzési árát, a számok pedig az eladási árát fejezik ki. A kés pengéjén a vérnyomok tisztán kivehetőek, sőt a vizsgálat során kiderült az is, hogy egész a helyig, ahol találták, vérnyomok vannak. Ez megerősíti azt az állításunkat, hogy a gyilkosok egyike a tusa közben szintén sérülést szenvedett. — Ugyancsak a hálószobában találtak egy lavoirban véres vizet, ami arra vall, hogy a gyilkosok gaztettek elkövetése után véres kezeit megmosták s aztán az ágy lepedőjébe törölték, a minék nyoma szintén egész tisztán látható. Az is valószínű, hogy a hálószoba melletti fürdőszobában voltak elrejtve, még pedig egy itt álló puha almáriumban, mert ennek rendszerint bezárt ajtóit tárva-nyitva találtak. Az erkély ajtajának kulcsát is megtalálták az Albrecht-uton.

A törvényszéki bizottság lement a palotának az Albrecht-uti homlokzata elé is, a hol a bástyazugban a hova a kötel vége leért, s szemétes, azott földön két lábnyom van, melyet egész délelőtt szigorúan őriztek. Délben Bikfalvi Máté Domokos udvari fogorvos, a ki a gipszöntéshez is ért, levette a nyomok negatívját és a nap folyamában kiöntötte gipszbe.

A két nyom egy ember lábának nyoma; nagy, erős láb és az egyik nyom csak a cipő hegyét mutatja a sarok nélkül; a gyilkos alkalmasint lábujjhegyre ugrott a kötéltől való lemasztásban. A másik cipő teljes képe ott maradt a földben. A cipő divatos alacsony angol sarkú, széles orru, a minőt urak viselnek. A nedves, törmeléken talajba oly élesen nyomódott le a cipő, hogy szántsáncokkal is alig lehetett volna jobban lemintázní. A lábnyomok gipsz-másolata a vizsgálatnál leendő használatig Thaisz Elek főkapitánynál maradt.

A lábnyomokon kívül véresepek pirosítottak, a melyeknek a nyomát követve, a bizottság mintegy kétszáz lépéssnyire haladt a lejtős uton lefelé. A véresepp-nyomok gyérek voltak ugyan, de részuton keresztül szelve az Albrecht-utat, világosan kimutatták a nyomot a gynológjáró mellett levő gerendakoriátig.

A gyilkosság következtében márczius 30-án csak egy elfogatás történt. Berecz Jánoson, az országbíró huszárján kívül mást nem fogtak el. Berecz János régibb idő óta szolgálja a Mailáth-családot, de huszárrá csak október hóban, az országbíró fiának lakodalma után lett. Mielőtt az országbíró szolgálatába fogadta, Berecz Jekelfalussy Lajos miniszteri tanácsosnak volt az inasa. Magas, szikár ember, s életkora 35 évre tehető. Az országbíró szolgálatában volt huszár nevével a délelőtti folyamán Lubiczki Jánosnak mondották, ez azonban tévedés; mert az országbíró előbbi huszárját nevezték Lubiczkinak s a rendőrség kérdésére az előbbi huszárt nevezte meg a cseledeletről.

Kovics első kerületbeli rendőrkapitány a délelőtti folyamán jelen volt a törvényszéki vizsgálatnál s későbbben Bereczet vallatásra fogta.

A délelőtti folyamán megejtett vizsgálatnál Kovics kapitány oly mozzanatokra akadt, melyekből a huszár vétkességére lehet következtetni. Berecz ugyanis a komornyiknak reggel hat óra körül jelenté, hogy a szobákban rendtelenséget talált, később pedig azt, hogy az országbíró meggyilkolták. Utólag azonban kiderült, hogy Berecz a kaput már reggel egy negyed hatkor értesítette a gyilkosságról. Ez, valamint még egyéb jelek azt a gyanút keltették Kovics kapitányban, hogy Berecz részese a gyilkosságnak. — Berecz ugyanis úgy mondta el a dolgot, hogy Mailáth este 11 órakor jött le a második emeletről, ezután levetkőzött, az égyba fektet és az újságokat kezdte olvasni. Ez az állítás nem egyezett meg a valósággal, a mennyiben a törvényszéki bizottság konstata, hogy az ágy egészen sima volt, úgy hogy az országbíró nem feküdhett benne. Mindenesetre épen le akart fektüdni, mert a két hamis fogát már letette az éjjeli szekrényre és a hálóinget is magára vette akkor, midőn a gyilkosok megtámadták. Berecz továbbá azt is állította, hogy az országbíró lefekvése után a szobát elhagyta, az ajtó szokás szerint bezárta és a kulcsot magához vette, hogy reggel a szobában befűthessen a nélkül, hogy urát fölkeltené.

Kovics kapitány a kihallgatás alkalmával

felre hívta Bereczet és így szólott hozzá: „Lásd az erkélyajtó belőlről zárodik, tehát a gyilkos nem jöhetett fel alólról, hanem azon keresztül menekült el és a házban maradt czinkostársa zárta be utána az ajtót. Te nálad volt a hálószoba kulcsa is, te minden körülmények között czinkosa vagy a gyilkosnak. Szállj magadba és ismerd el, a mit úgy sem lehet tagadni, hogy a gyilkosok egyike vagy.” Berecz elhalványodva összerázkodott, pár lépést hátrált és rémülten tekintett kezeire, mintegy azt nézve, hogy nincs-e rajta vér? Azután zavartan rebegte: „Nem vagyok gyilkos, nem gyilkoltam.” Kovics rögtön elfogatta és a főkapitánysághoz szállította át. Időközben Kovicsnak tudomására jutott, hogy Bereczet tegnapelőtt, 27-én, este 5 $\frac{1}{2}$ és 6 óra között az Albrecht-uton a Mailáth palotával szemben látták beszélgetni egy férfival; mindkettlen mélyen elmerülve társalogtak, s több ízben feltekintettek az ablakokra és az országbíró lakosztályának erkélyére. Egyszerre az ismeretlen férfi eltűnt, Berecz pedig felsietett a palotába.

A főkapitányság a további rendőri nyomozás vezetésével Zsarnay Győző kapitányt bízta meg.

Berecz Jánost, kire hogy a véres tett elkövetésében része van, mindinkább súlyosabb gyanuok merülnek fel. Zsarnay kapitány a délután folyamán két ízben is kihallgatta, de eredménytelenül, mert Berecz mindent tagad, sőt reggel tanúsított zavartsággal szemben, magaviselete mind inkább bátrabb s öntudatosabb. Második kihallgatása után újra visszakérítették czellájába s éjjelre külön fegyveres őrt állítottak ablaka elé. A huszárnak a jövő hó 1-én el kellett volna hagynia szolgálatát.

A gyilkosságnak tudomásul vétele óta mondhatni, hogy a rendőrségnek csaknem minden tagja talpon volt. Maga Thaisz Elek főkapitány az egész délelőttiót Budán töltötte s csak 12 órakor tért vissza hivatalába. Itt azonban csak félóraig maradt s délután ismét visszatért a várba.

Az eset a fővárosban olyan nagy feltűnést keltett és hirtelen olyan gyorsan elterjedt, hogy a főkapitánysághoz már a reggeli órákban siettek Szapáry Istvan gróf pestmegyei főispán és Cimponeriu Atanáz kir. tablai bíró, az előbbi tudomást szerzendő a körülményekről, az utóbbi pedig — ki maga is a várbán lakik s első volt a felső bírósági tagok közül, ki értesült a dologról, — tapasztalatainak elbeszélése végett. Ő beszélte el a rendőrségnél azt is, hogy az Albrecht-uton kétféle lábnyom van, mely a bástyáról levezető kötéltől halad az ut felé: egy széles és egy keskenyebb cipő nyomai, mi kétségtelemé teszi, hogy a gyilkosok többen voltak.

Berecz János huszár bajuszát idáig mindig festette, mert nagyon világos volt s a haja is világos szőke.

Napról-napra világosabb lesz, hogy az üldözött Spanga Pál, Bereczzel szövetségbe, követte el a budai várbán a rémítő rabló-gyilkosságot. Folyton újabb és újabb adatok érkeznek a rendőrséghez, melyek mind igen terhelők Spangára és Bereczre.

Ez a két ember mindig együtt volt. Jó czimboráként segítettek egymáson, ha valamelyikőjük megszorult; Berecz tudvalevőleg bevallotta, hogy 10 firtal adósa volt Spangának; ezt az összeget 2 firtjal fizette neki vissza és mint mondá, ezért járt el hozzá Spanga. A letartóztatott huszárnak és a vallomása annyiban nem igaz, mert rendszeren ő kereste fel Spangát és úgy ragaszkodott hozzá, mintha bátyja lett volna.

Testi, lelki jó barátok voltak, a mióta ismerik egymást. Mindaketten rovtól előéletűek, és a vidékről egymást érik az értesítések, melyeket a hatóságok e két egyénre vonatkozólag beküldenek a rendőrséghez, viselt dolgaikról.

Spangának — mint értesülünk, a megboldogult gróf Almássy György, kinél legutóbb szolgálatban állott, — végrendeletileg évi 240 frtot hagyományozott olyképen, hogy azt a míg él, az örökösök 20 frtos havi részletben kötelesek neki kifizetni. Spanga, ki jobban szeretett volna egyszerre egy nagyobb összeg birtokába jutni, addig járt gróf Almássy György vejének, gróf Szapáry Gyula pénzügyminiszter nyakára, míg az ő végkielégítésben részesítette. Addig, a míg a pénzről tartott, nem lépett szolgálatba, ámbár többször hívták, a mire válaszul csak annyit mondott: nem szorultam szolgálatra, hagyott nekem eleget a volt gazdám.

Pénze mindig volt, uri lábón élt és pajtasai ezért „Gyémtant Pali“-nek hívták. Szeretője mindig volt egy rakás, Mikor gr. Forgách Antalnál szolgált Nógrádmegyében a kékkői várkastélyban éjelenként meglátogatta szeretőit és ilyenkor mindig lekuszott a magas várfalon, melyről kötéllal is alig lehetett lebecsátkozni.

A belügyminiszterium, mint értesülünk, ezer frt jutalmat tűzött ki Spanga fejére és orról értesítette a vidéki hatóságokat.

A gyilkosság elkövetésének minden körülménye arra vallott a helyszíni rendőri szemle alkalmával, hogy Mailáth huszárja, ha nem is volt közvetlen tettes, de részese volt a gyilkosság bűntényének. Hely, viszonyok, nyomok, magatartása, rögtön okot adott az erős gyanura, hogy a gyilkosságot az ő tudta nélkül lehetett végrehajtani. Ennek alapján történt elfogatása.

A közönség a lapok tudósításai után ma

is abban a hitben él, hogy az elfogott Berecz mindent tagad, s csak a lehetőséget engedí meg, hogy Spanga követhette el a gyilkosságot. Tényleg azonban a rendőrség most az egyszerű nagyobb eredménnyel dicsekedhetik.

Mailáthnak gyilkossággal gyanúsított huszárja eleinte tagadta, hogy tudomása volna a gyilkosságról és kerekén visszautasította a bűnrészesség gyanúját. Vallomásra csak akkor volt rábírható, a mikor a körömszálakon a körmök alatt megtapadt vérmaradványokban, a nagyító üveg alatt rámutattak, hogy hiába tagadja, a vér ellene bizonyít. Ez meglepte és oly zavarba hozta Bereczet, hogy körülményes vallomást tett a gyilkosságról.

A huszár mindenre el volt készülve csak arra nem, hogy kezeinek gondos megmosása után, s még oly közvetlen nyomai rekednek meg a verengző bűnténynek, melyek ellen fognak bizonyítani, és makacs tagadását tanúság gyanánt megerősíteni.

Berecz körülményes vallomásában, a mennyiben ez közölhető, elmondta, hogy két más bűntérrel követte el a gyilkosságot, tehát három részese a Mailáth György meggyilkolásában.

E vallomás adta a rendőrség kezébe a gyilkosság tervének és elkövetésének szálait, a melyek nyomán tegnapelőtt bizonyos kére hitte keríteni a bűnrészeseket, a kik azalatt megugrottak, de minden valószínűség szerint rövid idő alatt kézre kerülnek, mert sokáig a jelen körülmények között nem lappanghatnak.

Nem érdektelen, sőt a gonoszságot illetőleg jellemző is az a körülmény, hogy Berecz megfeszítette bajuszát. Fekete bajusza a fogházi mosó vízben és a festék hiányában vörhenyes lett.

A rendőri nyomozás egyik legnevezetesebb és legfeltűnőbb eredménye, hogy mind Berecz vallomása, mind más nyomok szaporítják a gyanuokat, hogy a gyilkosság nem közönséges rablógyilkosság volt, hanem jelentékeny ténnyez gyanánt szolgált benne a bosszúállás.

A nyomozás mai stádiumában még nem lehet rámutatni e nyomokra, melyeknek elfedése volt leginkább oka annak, hogy a sajátóval szemben igen szigorúan megőrizték a tartózkodást, az igaz közlések dolgában.

Ma csak annyit jelezhetünk e részben, hogy a közvetlen bűnrészesek összefogdosása után, ha ezek vallomása egybevágón megerősíti a nyomokat, még távolabbi események is vannak kilátásban.

A bosszúállás bejelzésének mindazon körülményei, melyekről lapunk szólott, a rendőrség figyelmét folyton ébren tartották és tartják e nyomokon. Mert tény az, hogy semmi nagyobb értéket nem vittek el, bár módjukban volt nagyobb összeget elvinni annál, a mely Mailáth kezéi tárczájában volt, mely újabb és hiteles információk mellett se volt több 23-30 forintnál.

Ennyit mondhat mindjárt Jekelfalussy is, csak később módosították rosszul értelmezett családi büszkeségből többre. A nagyobb napi kiadásokra szent összegek bent voltak a fiókban. De ezt érintetlenül hagyták, a többi értékes arany- és ékszer-tárgyakkal együtt, noha rablógyilkosság esetén aligha lettek volna ily nagylelkűek, kivált mikor háborítatlanul gazdálkodhatnának.

A gyilkosságnak leginkább bosszúból való végrehajtására nézve sok egyéb támpont is van. Ilyen, hogy Mailáth György azok közé tartozott, kiket cselédek hamar ki nem állhatnának, sőt gyűlölnék. A cselédek igen gyakran változtak nála. Berecz is azok a cselédek közé tartozott, a kik gyűlölték, és az ily gyűlölet annál mélyebb és hevesebb, minél inkább el kell fojtaniok. Berecz azóta nem tudott megbocsátani Mailáthnak, a mióta a fürdőviznek nem elég langyos volta miatt, nem mint irták, megszidta, hanem tetteleg bántalmazta. Ezt nem felelte el és nem is csinált belőle rosszabb kedélyhangulat mellett bizalmas barátai előtt titkot, hogy ezt meg fogja bosszulni.

Az is tény, hogy mikor Mailáthnak, a kellő kímélet okából nagy kerülővel tudtára akarták adni Bécsben a szerencsétlenséget, mihielyt oda értek, hogy a baj férjével történt, a gyermekek apjával, Mailáthné kétségbeesve kiáltott:

— Nemde, meggyilkolta huszárja?

Mint ezekből látszik a bosszúállás érzete első rendű szerepet játszott a gyilkosságnál, és a nyomozás a körül foly, önmagától kitérő, vagy forralt boszu volt-e, mely felhasználható. A nyomozás iránya e részben kettős. Támpontjai szorosak, de döntő bizonyítékai még be nem szerezvék. A tettesek elfogatása és vallomása nélkül nem is lehetnek.

Mailáth György országbíró hült tetemei ápril 1-én, reggel 9 órakor érkeztek a bresztoványi állomásra s onnan halottas kocsin szállították Bresztoványba, a családi kápolnába. A halottas menetet az elhunyt fia kísérték.

Ápril 2-án, délután 4 órakor, ment végbe a megboldogult országbíró tetemeinek sírboltba helyezése. A nagyszerű gyászünnepély igen megalto. Körülbelül kétszáz hintóval jöttek gyászoló vendégek a környékről. A felsőház, képviselőház és a legfelsőbb törvényeszküldöttségein kívül jelen volt a fővárosból még Pauler Tivadár igazságügyminiszter. Pozsony megye közönségét Eszterházy gr. főispán és Schott alispán, Pozsony városát

Göttl polgármester többekkel, képviselték. — Megjelentek Pozsony, Nagyszombat, Modor, Szt.-György, Nyitra, Galgóc, Vágújhely, Galantha, Szered, Sellye és Buzin közigazgatási és törvénykezési hatóságainak küldöttei. — A hadsereg nagyjai közül jelenvoltak Szapáry tábornagy, Kubinyi és Berchtoldheim tábornokok, Stankovics és Freischlag ezredek. A felsőház alelnöke a gyászoló özvegyhez meghatottan vigasztaló szavakat intézett. A gyászszertartást Boldizsár címzetes püspök végezte 34 környékbeli plébanos segédkezése mellett. A megboldogult özvegy a templomban maradt vissza, míg fia, a hat fekete ló által vont gyászocsit, hajadon fővel a temetőbe kísérték ki. Mailáth György, a végső nyugalomra helyezett országbíró legidősebb fia, koporsónak a sírboltba való letételekor, a mely fájdalomtól megtörve, térdreire hullott. Délután 5 és fél órakor volt vége a gyászszertartásnak. A Budapestről érkezettek külön vonattal Nagyszombatba és innét az esti vonattal Budapestre utaztak.

Torontálmegye törvényhatósági bizottságának

1883. évi márczius 15-én s következő napjain tartott közgyűlésén tárgyalni ügyek folytatóság jegyzéke.

(Folytatás.)

A megyei segéd és kezelő személyzet anyagi segélyezése céljából a megyei szegény alap kamat jövedelme terhére 460 frt szavazatot meg, mely összeg felsőbbi jóváhagyás után Molnár Imre iktatóknak 100 firtal, Gasparovits Alajos tb. alszámvevőnek 50 firtal, Ratiu Jakab tb. alszámvevőnek és Lichownik János megyei írónak egyenkint 30 firtal, Jäger Károly, Melegi Ákos, Binder István, Wegling Szilárd és Kotyalek Venczel díjoknak egyenkint 20 firtal, végre Marok Szilárd szolgabírói díjoknak 100 firtal rendeltetett kiosztatni.

Sztojanovits Vazul antalfalvi szolgabírónak hosszas betegsége folytán a hivatalos teendőik ellátása céljából a megyei házi pénztár folyó évi megtakarítási rovatának terhére két forint napi díjjal egy segédszolgabírónak ideiglenes alkalmazása és ennek engedélyezése iránt a belügyminiszterhez felirat intézése rendeltetett el.

Az antalfalvi járás két segéd szolgabírája között tapasztalt egyenlenségek és aránytalan munkabeosztás, egy a hivatalos pénzeknek az előírt szabályoktól eltérő kezelése miatt megyei alispán úr felbízott az illető segédszolgabírák között fenforgó surlódásoknak kiegyenlítésére, a munka aránylagos beosztására, a hivatalos pénzeknek az előírt szabályok értelmében leendő kezeltetésére, és esetleg, a mennyiben a surlódások kiegyenlíthetők nem volnának, a segédszolgabírák egyikének áthelyezése tekintetéből javaslatteletre.

Megei alispán úr részére egészségi szempontból 5 heti, míg az antalfalvi szolgabíró Sztojanovits Vazul részére ugyan ezen célból 3 havi szabadság élvezete engedélyeztetett.

Popovits Ignác volt megyei alpnéztárnok sikkasztási ügyében, egy aláírás valóságának megállapítása céljából felkért szakértők napi díjaira a megyei első alaphól 20 frt utalványoztatott.

Nikolits Szilárd antalfalvi segéd-szolgabíró részére 100 frt jutalomdíj szavaztatott meg a megyei szegényalap kamatai terhére, és ennek engedélyezése iránt a belügyminiszteriumhoz felirat intéztetett.

A megyei lovas hajduk disz-ruházatának és fegyverzetének beszerzésére, felsőbbi jóváhagyás fentartása mellett a megye első alap terhére 133 frt 28 kr. utalványoztatott.

Hadzsits Caesar megyei első aljegyzőnek egészségi szempontból hat heti szabadságidő és 100 forint segélydíj engedélyeztetett, ez utóbbi felsőbbi jóváhagyás fentartása mellett a megyei IV-ik alap terhére.

Kobn J. L. nagybecskereki lakos azon kérelmével, hogy az 1882. évben a közmunka-összeírás után eladott 12 drb ókra és 4 lora után kirótt közmunkaváltság díj leirassék, illetőleg az 1883. évi tartozása törlesztésére fordíttassék, — elutasítottat.

Csóka község képviselő-testületének egy 300 frt évi fizetéssel javadalmazandó irnoki állás szervezésére vonatkozó határozata, — a három évenkénti választásra vonatkozó részének mellőzésével jóváhagyatott.

Bocsár község volt számadója Holtzinger Mihály és Holtzinger János terhére még az 1856. évi számadásokból eredőleg előírt 343 forint 11 kr. számadási marasztalásra nézve, a hiánylati kivonat elhalt számadó örökösivel közöltetni, a község pedig a még mutat-

Folytatás a mellékleten.

eken a magy... derék... nak kő... indit... és val... leend... fogyas... kereske...
A... kedők... érkez... mölcs... még meg... ország... egyelőre...
Het... (Steiner...
A... haladt... árak sz... mennyis... fizet sár...
Felt... kedjenk... ajánlat...
Buz... Pest és P... 10-25—...
Bácska... 40—50...
Öszre 10...
Rozs... Ter... máj. jun...
2236 sz...
N... tétetik... barokk... évek fele... évi ápr... ki a var... kívánók... bánatpénz...
A ké... jóg a hi... ponta meg... Nag...
14318. sz...
A... könyvi ha... hajtatók... rehatást... iranti vég... területén...
tkkv. 468...
29. sz. h... 209 [] ol... alatti 119... frtnyi ezen...
ápril 19... hazánál ny...
gallanok k...
Arven...
árának 10...
\$-ában j... ber 1-én 3...
8. \$-ában...
kezehez...
telmében...
zészről ki...
tatni.
Kelt B...
hatóságna...
nácsüléséb...
555. sz. kg...
Kovács...
folytán ez...
betöltésér...
meg, hogy...
értelmében...
napjának...
mert később...
szencica k...
kor megejt...
Ezen...
1. Kés...
2. 400...
3. 4...
4. Min...
Ceg...
Bánia...

KÖZGAZDASÁG.

Burgonya kivitelünk. Értesülésünk szerint ezen cikk most oly országokba szállítatik, hol a magyar termék még nem volt bevezetve. A budapesti derék cég, Steiner József és társa ügybuzgóságának köszönhető, hogy az első szállítmányok már utak indítottak Belgiumba, Hollandiába és Angolországba és valószínű, hogy ezen cikkben rendes kivitelünk leend, mert az első próbák megnyerték a külföldi fogyasztók tetszését. Ily módon a burgonya még fontos kereskedelmi cikké fog válni.

A fagy és a déligyümölcsök. Fővárosi kereskedőkhöz, mint közlik, Nizza és környékéről táviratok érkeztek, melyek szerint a legutóbbi fagyok a déli gyümölcsökben nagy kárt okoztak. Miatán a kár nagysága még meg nem állapítható, a magyarországi ügynökök cséjeiktől azon utasítást vették, hogy az eladásokat egyelőre szüntessék be.

Heti jelentés a budapesti gabna-tözsderől.

Budapest, márczius 30-án.
(Steiner József és társa termény-, gabona- és bizományi cég jelentése.)

A lefolyt héten az üzlet változatos irányzat mellett haladt, nevezetesen mozzanatok nem fordultak elő, az árak szilárdan tartottak maradtak. Burgonyát nagy mennyiségben exportálunk, külföld kedvező árakkal fizet sárga héjú, sárga bélű burgonyáért.

Felkérjük termelőinket és kereskedőinket sziveskedjenek ily fajokban nagyobb mustrázott bérmentes ajánlatokkal fölkeresni.

Buza változatlan. Mai árjegyzésünk: Tiszavidéki, Pest és Fehérmegyei: 78-79 kő 10-10.10, 79-80 k. 10.25-10.40, 80-82 k. 10.50-10.70. Bánsági 25, Bácskai 15, Északmagyar 40, üszögös fajok még további 40-50 krral olcsóbban fizetnek. Kötések tavaszra 9.68, őszre 10.12.

Rozs csendes. Elsőrendű 7.30, közepes 7.-oláh 6.75. Tengeri szilárd 6.35-6.50 kelt. Kikinda 5.75. máj. jun. 6.36.

Árpa szilárd. Takarmány 6.90-7.40, malata 7.25-8.-sörfőzdei 8.50-9.-. Zab szilárd 5.80-6.75 minőség szerint. Tavaszra 6.50, őszre 6.55. Burgonya keresett, kivitelre 2.60-3 frt kelt. Repce aug. sept. szilárd 15 frt. Vadrepce szilárd 7.25-7.50. Kendermag 13-13.50. Lenmag 12 frt. Mohármag 13-13.50.

Köles takarmány 4.50, kásának való 6.20-6.70, oláh 7 frt. Köleskorpa zsákosnál 2.35. Kölesdara 5.20.

Takarmánybikknyó buzából trieurözött 3.20, vetni való 6.50, zabbal kevert 7.75. Kása zsákosnál 11-11.50 frt.

Bab szilárd, dunavideki 9-10, erdélyi 9.25-9.75, barna 11.-, tarka 7.50, törpe 12.25. Pénzelőleget 5% kamatra nyújtunk ügyfeleinknek beraktározott árukra és feladási bevényekre. Az előleg minden városban felvehető, hol pénztárat vezetünk.

Zsákkölcsönjít hetenként ¼ kr. számított darabjaitól hozzájuk küldendő áruhoz. Raktározási illeték átmeneti forgalomban 100 mm. után: az osztr. államvasut közraktáraiban 5.25, fővárosi közraktárakba 7.05.

IRODALOM és MŰVÉSZET.

Megrendelési felhívás. A Miksa császár mexikói expedíciójának ismertetése cím alatt megjelent és közrebocsátott művem, mely a fővárosban megjelenő lapok által kedvező bírálatot nyert, a magyar olvasó közönség részéről pedig szives pártfogásban részesítetté, — ezen felül, több magyar ministeriumon és számos intézetben kívül műveimet a csász. s kir. főudvarmesterei hivatal is 1882. évi nov. hó 23-án kelt 5833. szám alatti oklevél szerint a miramarei udvari kastély könyvtárába való felvitelre szintén érdemesnek méltatta.

A Miksa császársága alatt Mexikóban történt eseményekről alig írt még valaki magyar nyelven, rajtam kívül; — pedig ezen csodás államnak nem csak

a császárság ideje utabbi története, a Querétáron előfordult kebelrázó eseményeivel, hanem annak hajdانا, régi lakói, forradalmi, változatos éghajlata s egy külön földrészt természeti életét egyesítő változatos kincsei, annyira megragadják a képzelmeket s annyi tanulságot nyújtanak, hogy alig van ország, melynek ismertetése ennél vonzóbb olvasmányt képezhetne.

Már maga azon körülmény, hogy a szerencsétlen kimenetelű s katasztrófával végződött expedícióban a magyar nemzetek számos fia önkéntesen vett részt, érdekessé és becsessé tehet egy oly művet, mely a mexikói eseményeket kezdetől fogva végeig a helyszínen szerzett tapasztalatok alapján egybeállítva, történeti hűséghez híven mutatja be olvasóinak.

Nékem, mint mexikói császári huszár századosnak, miután a parancsnokságom alatti századdal Miksa császárt Mexikóból Querétárhoz követtem, s a 70 napig tartott ostromzár alatt hadrendi beosztásom következtében a császár környezetéhez tartoztam, alkalmam volt az ottani eseményeket a helyszínen közvetlen közelről ismerni és tanulmányozni s mindazon jegyzeteket megtenni, melyek az ostromzár legkisebb részleteit is magukban foglalják.

Munkám megírására a lehető legnagyobb gondot fordítottam és így nyugodt lélekkel ajánlhatom azt a nagy közönség pártfogására, valamint a könyvtárak részére való megszerzésére.

A mű 12 nyomtatott ívre terjed, s az igen szépen kiállított kötethez mellékelve van a Miksa császár és két tábornoka kivéggetését ábrázoló fénykép: **ára 1 frt 20 kr.** — Gyűjtőknek minden 10 példány után egy tisztelet példányt biztosítok, könyvtáraknak pedig, azért hogy e munkámat terjeszték, szívesen felajánlom az elárult példányokból befolyó összeg 25 százalékát. A megrendeléseket kérem sziveskedjenek hozzá a honvédelmi ministeriumba intézni. — Budapest, 1883. február hóban. Pawlowski Ede, százados.

Közigazgatási tisztviselők figyelmébe. — Előzetési felhívás a kihágásokról szóló büntető-törvénykönyv és eljárás, a közigazgatási hatóságok hatáskörébe utal — hatályban levő és — büntető intézkedéseket tartalmazó összes törvények és rendeletek gyűjteményére.

E mintegy 18-20 ívre terjedő munka magában foglalja:

1) a kihágásokról szóló büntető-törvénykönyvet, kibővíve a büntetésekről és vétségekről rendelkező büntető-törvénykönyv általános részének azon intézkedéseivel, melyek a kihágásokra is alkalmazandók;

2) az életbeletéti törvény által érvényben hagyott azon törvényeket és rendeleteket, melyek a közigazgatási hatóságok hatáskörébe tartozó kihágásokat vagy büntető határozatokat tartalmaznak;

3) a közigazgatási hatóságok előtt a kihágások ügyekben követendő eljárást, a mint azt az ide vonatkozó rendelet szabályozza, az eddigi gyakorlati érvényben hagyott szabályainak és az erdei kihágások ügyekben követendő eljárás kíséretével;

4) az életbeletéti törvényt azon összes ministeri rendeletekkel, melyek a közigazgatási hatóságokra érintik; s végül

5) azon intézkedéseket, melyek a közigazgatási hatóságokra nézve a büntető eljárás terén egy vagy más kötelezéseket rónak.

A munka előzetési ára 2 frt s könyvtári uton nem lesz kapható, mert csak annyi példányban nyomtatik, a hány előzetes, illetőleg aláíró jelentkezik.

Felhívatomk emnélfogva azon férfiak, közigazgatási közegek s általában mindazok, kik a munkát megszerezni óhajtják, hogy akár a 2 frt előzetési árt, akár megrendelő nyilatkozatukat legkésőbb folyó évi május hó közepéig megküldeni sziveskedjenek, annál is inkább, mivel az ezután érkező előzetesek, illetőleg aláíróknak példányok ki nem szolgáltatnak.

A munka legkésőbb június közepén szét fog küldetni, még pedig az előzeteseknek bérmentve, kereszt-kötés alatt, az aláíróknak pedig utánvétellel.

Az előzetési pénzek Csik-Szeredára Molnár László urhoz küldendők.

Felelős szerkesztő: Lauka Gusztáv.

H I R D E T É S E K.

2236 sz. k. i. 1883.

Árverési hirdetés.

N.-Beoskerekek város tanácsa részéről ezennel közzétetik, hogy a város által felépített s felállított katonai barakok kijavítása, kettőnek pedig ujonnan leendő befedése feletti munkálat kiadása tekintetéből az árlejtés folyó évi **április** hó 10-ik napjának délutáni 3 órája tüzetik ki a városi épület nagytérében, a melyre vállalkozni kívánók, a kikiáltási árnak megfelelő 90 frtnyi 10%-os bántalpnézellel ellátva, ezennel meghívotnak.

A költségvetés és árlejtési feltételek az árverés napjáig a hivatalos órák alatt a II. tanácsnoki irodában naponta megtekinthetők.

Nagy-Becserekek, 1883. évi márczius 28-án.

Kulifay Lajos, polgármester.

14318. sz. 1882. tkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A pancsovai királyi törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Deixner Lipót végrehajtatonak, Steiner Lipót és Regina margiticzai lakosok végrehajtást szenvedők elleni 331 frt 57 kr. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a pancsovai kir. törvényszék területén lévő Margiticza községben fekvő, s a margiticzai tkkv. 468. sz. lapján, Steiner Regina tulajdonánál felvett 29. sz. házra és házhelyre 500 frtnyi, 16. hr. számú 209 □-ol gyümölcsösökre 15 frtnyi, s 93. és 112. hr. sz. alatti 1190 □-ol Szőlőre 40 frtnyi, vagyis összesen 555 frtnyi ezennel megállapított kikiáltási árban az 1883. évi **április** 19-ik napján, d. e. 10 órakor, Margiticza község-házánál nyilvános árverés fog tartatni, melyen ezen ingatlanok kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók, tartoznak az ingatlanok becsárának 10% készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bántalpnéznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Pancsván, a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnak 1882. évi december 31-ik napján tartott tanácsüléséből.

555. sz. kgy. 1883. Pályázat.

Kovács Anna offszenczai községi bába leköszönése folytán ezen állomás üresedésben jövén, ezen állomás betöltésére a pályázat ezennel oly kijelentéssel nyitattik meg, hogy folyamodók az 1876. évi XIV. t. cz. 50. §-a értelmében felszerelt folyamodványait f. évi **április** 13-ik napjának, d. u. 6 óráig, annál is inkább el ne mulasszák, mert később érkező folyamodványok a helyszínen Offszencza község irodájában f. évi április 14-én, d. e. 9 órakor megjelentendő választáskor figyelembe vétetni nem fognak.

Ezen állomással járó fizetés a következő: 1. Készpénz fizetés 20 frt oszti. ért. 2. 400 liter búza. 3. 4 méter fa. 4. Minden szülésesnél 1 forint készpénz, 16 liter (egy folontó) búza vagy esetleg 2 frt.

Bánlak, 1883. évi márczius 8-án.

Szolgabíró úr beteg: **Halász István,** tb. szolgabíró.

1408. sz.

A török-becei járás szolgabírójától.

Pályázat.

A franyovai másodjegyzői állomásnak betöltésére a folyó évi márczius hó 29-ére kitűzve volt választás közbent akadályok miatt meg nem tartatván, ezen állomás betöltésére a választás ez évi **május** hó 2-ik napjának délelőtti 10 órájára ezennel ujjolag és azon hozzáadással tüzetik ki, hogy ezen állomásra még pályázni szándékozók kellőn felszerelt folyamodványaikat fenti napig ezen szolgabíróságnál beadhatják.

Török-Becsén, 1883. márczius 29-én.

(110-3.1)

Tabakovits, szolgabíró.

692. sz. k. 1883.

Pályázat.

Radossevich Mihály, n.-écskai jegyzőnek elhalálozása folytán megürelt jegyzői állomásnak választás utján betöltésére határidőül f. é. **április** hó 9-ének, reggeli 9 órája, N.-Écska község-házánál kitűzetik. Ezen állomással a következő javadalmazás van egybekötve:

Készpénzben 300 frt.
Utálalány 50 "
30 pozsonyi mérő buza. " "
30 " " szemes kukoricza. " "
3 öl nyomtatott szalma. " "
3 " kemény tűzi fa. " "
Szabad lakás, a község-ház telkén levő házi kerttel és elkülönített istálló.

Magánmunkálatokért e következők a díjjak: Adásvevési szerződésért 2 frt — kr. Kérvényért 1 " 50 " Végrendeletért 2 " — " Adó- és becslési bizonylatért 50 " Kötelezvénnyért 20 " Bizonylatért 50 " Másolatért 1 ivig 1 " — " " fél ivig 50 " Járlatért 10 " Katona elbocsajtási folyamodványért 3 " — " Birtokváltozás keresztülvételéért — " 50 " Utigazolvány elnyeréséhez szükséges nyomtatványért 20 "

és végre a leltározásért, a gyámhatósági eljárásról szóló szabályrendeletben megállapított díjjak.

Felhívatomk a pályázni kívánók, — kik a magyar és német nyelvet írásban és szóval tudják és a jegyzői szigorlatot az 1871. évi XVIII. t. cz. 74. §-ának rendelete szerint letették, — hogy kellőn felszerelt folyamodványaikat a választást megelőző napig alólírottnal benyujtsák.

Kelt N.-Beccereken, 1883. évi márczius 22-én.

Bakalovich Ágoston, szolgabíró.

Egy utczai bolthelyiség

egy utczai elsőemeletbeli lakás

mellékkelhelyiségekkel együtt minden órában kiadandó. — Bővebb értesítést a Sztalts-féle házban Kéler Elek ügyvédnél nyerhetni. (104-3.2)

Üzleti tudósítás.

Van szerencsém a nagy-beccereki meg a környékbeli tisztelt vevőimnek tudomására hozni, hogy a helybeli piacon 1857-ben alapított

URI és NŐI RUHA ÜZLETEMET

1882-ik évi november hó 10-étől kezdve, a Hunyady- (fő-) utczában

ujjonnan épült, egyemeletes, 6-ik számú saját házamba tettem át. Együttal szerencséttem arra is a t. cz. közönséget figyelmeztetni, hogy ujonnan felszerelt raktáromat

valódi angol és francia szövetekkel meggazdagítottam, minek folytán a legjobbat, legtartósabbat és a legelegánsabbat előállítani képes vagyok.

Női köpönyegeken és uri kabátokban

a legszebbet és legizlésteljesebbet tartok készletben.

Egy nagyobb szabású ruhaműhely felállítása és jó munkások megszerzése által azon kellemes helyzetben leszek, hogy a csinálási mód és kivitelben a legszilárdabbat és legdivatosabbat előállítsam.

A midőn a t. cz. közönséget biztosítom, hogy jövőben is törekedni fogok jó hírnevemet megővni és egy szolid és pontos kereskedői gazdálkodást kifejteni, ajánlom magam

alázattal

Grünbaum Vilmos.

(316-19)

Melléklet a „Torontál” 1883. évi 14-ik számához.

közö többi hiánylatokra nyilatkozatadásra fölhívatni rendeltetett.

Czrepaja község 1872—1874. évi számadásával készített hiánylati kivonat Illievits Lukáts volt számadónak és Radovancev Péter bírónak 30 napok alatti nyilatkozattétel és a községi képviselőtestülethez tárgyalás czéljából leendő beadás végett kiadtni rendeltetett.

Bassahid községe által Birunatz Dóme volt községi jegyző részére megszavazott 300 frt. évi nyugdíjra vonatkozólag hozott határozat, azzal, hogy az 1882. év óta élvezett közgyámi fizetése betudandó, — jóváhagyatott.

Csatád község képviselő-testületének az árvaépítész kezelési költségeinek 280 frtban történt megállapítására vonatkozó határozata jóváhagyatott.

Zsombolya község képviselő-testületének az irnoki fizetés felemelésére vonatkozó határozata jóváhagyatott.

Rudolfsgnad község képviselő-testületének határozata, melylyel Zipsz Jánostól regalejogbérletéből eredő tartozása fejében a község egy házat, 400 öl ház helyet és 400 öl szőlős kertet által vesz, — jóváhagyatott.

A közigazgatási bizottság előterjesztésére a községi előirányzatok és számadások betervezésére körül észlelt hanyagság megtorlasztása szempontjából elrendeltetett, hogy mind azon községi előjárás ellen, kik ebbeli köteleimnek meg nem felelnek, illetve hátralékos előirányzataikat és számadásaikat folyó évi június hó végeig be nem terjesztik, — a feyelemi vizsgálat fogamatosíttassék.

Szoregh község képviselő-testületének határozata, mely szerint 47 hold községi földnek 800 frt évi jövedelmét 5 éven által iskolai czélra óhajja fordítani, — jóváhagyatott.

Nagy-Szent-Miklós község képviselő-testületének határozata, mely szerint a községi jegyzőnek a községi épületekben leendő lakásait rendeli el, — feladatolt, és egyben uszítottat a községi épületeknek kibővítésére és alkalmas jegyzői lakás berendezésére.

Trubswetter községének költségvetése újbóli készítés végett visszaadni rendeltetett.

Mosonmegyének a képviselőházhöz intézett, a név magyarosítás körül tapasztalt visszaélések tárgybani felirata, hasonszerű felirat által támogatni rendeltetett.

Torontálmegye községi és körjegyzők nyugdíj intézete

igazgató választmányának 1883. évi márczius hó 16-án Nagy-Becskereken tartott ülése.

Elnököl megyei főjegyző, tekint. Rónay Jenő úr által a szép számban megjelent válogatott üdvözlése mellett az ülés megnyitván, a tárgyalás következőben vételet elő:

Kálesz János, volt marienfeldi községi jegyző kérelmére, jogosultsága és 35 éven felüli szolgálata ideje kellőleg igazolva lévén, részére 600 frt évi nyugdíj megszavaztatott és folyó évi január hó 1-től előleges havi részletekben folyóvá tétellett.

Ózvegy Radosevits Terézia, elhalt németekai jegyző Radosevits Mihály özvegye kérelmére, részére évi 150 frt nyugdíj és öt kiskoru gyermekei részére évi 150 frt segélyülön megszavazta és f. évi május hó 1-től előleges havi részletekben folyóvá tétellett.

Mindkettő nyugdíjából azonban a még be nem fizetett járulékok 20 százalék részletekben levonandók lesznek.

Olvasattak a számvétség jelentésével előterjesztett 1881. és 1882. évi számadási mérleget, ezeket megvizsgálás és véleményes jelentéssel czéljából Schiller Lipót és Pultis István fel. tagoknak kiadtni, egyuttal pedig a nagymérvű hátralékok beszédetésének elrendelése miatt a megyei alispán urhoz megkeresés intézettetni határozatolt.

Fischer Géza vál. tag indítványára a számvétség felkeretelt, miként jövedő az összes befizetett és hátralékban levő alapítke, járulékok és kamatokat külön-külön kitüntetve kimutatást szerkesztessen.

A tárgysorozat evel kimerítve lévén, az ülés, elnök lelkes megéjenzésével, befejeztetett. A számvétség által beadott 1882. évi mérlegből az intézet vagyoni állására nézve kiderül, hogy 1882. év végéig alapítke, járulékok és kamatokban összesen befolyt

Nyugdíjak és egyéb szükségletekre kiadott	1.578 frt 80 kr.
Maradt 1882. é. végével készpénz	23.693 frt 08 kr.
Ehez hozzáadva az 1882. évben esedékes volt és hátralékban maradt alapítke és járulékokat	8.392 frt 05 kr.
Továbbá hozzáadva az 1883. és 1884. években befizetendő, de már kamatozó alapítke és szolgálati évek	

utáni járulékok részleteit 17.396 frt — kr. Mutatkozik a nyugdíjintézet alapítkéja 49.481 frt 13 kr.

Melynek a nagy-becskereki három pénzügyintézeteknél elhelyezett készpénzbeli része 5%, a jegyzők és községeknél pedig még hátralékban levő része 6% kamatot jövedelmez, miért is 1883. évre várandó bevétel áll:

- a) kamatokban 2718 frt 86 kr.
- b) a jegyzők évi járulékaiban 1810 frt — kr.
- c) a községek évi járulékaiban 3835 frt — kr.

Összesen 8363 frt 86 kr.

Ebből első sorban a már eddigelő megszavazott nyugdíjak és egyéb kiadások, körülbelül 2500 frt fedeztetvén, a még fennmaradó 5800 frt körüli rész az alapítkehez fog csatoltatni úgy, hogy jogos remény létezik, miként a nyugdíjintézet alapítkéjének állása 1883. év végével 55.000 forint lesz. — Mi tekintve, miszerint az intézet csak 1881. év január hó 1-en lépett életbe, eléggé szép eredmény, most tehát csak is kártársainktól függ, miként pontos befizetések által bár mily áldozatokba is kerüljenek, saját érdekükben az intézet felvirágzását lehetővé tegyék.

Vége el nem mulasztatni megjegyezni, hogy az intézet számvevője, Keresztes Aladár ur dicséretes szorgalom és kellő szakavatottsággal az intézet számvevői örmömmel tapasztalt példás rendben vezeti, mindinkább kitűnik, hogy a megválasztása által benne helyezett bizalmat nem csak megérdemli, hanem nyugdíjintézetünk személyében kitűnő aqisititót tett; csak buzgalommal a megkezdett uton így tovább haladva, és bekövetkezend az idő, midőn a számvevő úr faradozásai miatt a jegyzői kar haladatosságát tapasztalndja.

Kelt Bega-Szent-Györgyön, 1883. évi márczius hó 25-en.

Schiller Lipót,
v. tag és tollnok.

Munkakiállítás.

Városunk iparosai ezeltű három évvel egy iparos iskola felállítása körül buzgólkodtak s a város képviselőtestületének támogatásával sikerült is nekik oly mesterinas iskolát szervezni, a milyen még ilyen kevés van az országban s a milyenek felállítása czéljából most utazza be Zichy Jenő gróf az országot.

Ezen iskola felállítása óta újabb az iparosifűség önképzés czéljából társulatot alakított, melynek hivatása a mesterinas iskolában nyert ismeretek megőrzése s továbbfejlesztés érdekében, felolvasások s közhasznú ismereteket terjesztő lapok és folyóiratok útján.

Két érdekes jelensége ez annak, hogy városunkban az iparos ügyek rendezése körül kifejtett országos törekvés visszhangra találtak, s hogy az ipar emeléséhez vezető munkálattal lassu tempóban folynak bár — de ezekben a haladást tölünk elvitatni nem lehet.

De ama áldozatok, melyek az iparos nemzedék kiművelésére hozatnak, csak úgy fognak teljesen gyümölcsözők lenni, ha az elméleti ismeretek nyújtása mellett a gyakorlati ügyesség kifejlesztésére és nemesítésére is gondot fordítunk, ha a kettő szimmetrikusan halad egymás mellett. Az iskola és a tanító-mesterek, illetve munkaadók, vannak hivatva együttes, egymást kiegészítő közremunkálással értelmes, képzett és előrehaladott iparosokat nevelni.

Hogy mily eredménnyel látogatják az inasok az ipariskolát, arról az évi vizsgálatok alkalmával számolnak be; mily fokban nyert az ifju képzést a műhelyben; az a munkakiállítás van hivatva előtűntetni, melyet az évi vizsgákkal kapcsolatosan a tanulók munkáiból kell rendeznünk.

Igy fogta ezt fel derék egyesült ipartársulatunk, mely a folyó évi közgyűlésen megpendített munkakiállítás eszméjét melegen felkarolta s annak fogamatosításáról gondoskodott.

Ezzel ismét újabb lépést tett a társulat kitűzött czélja felé, feladatának, az iparfejlesztés elősegítésének igen megfelelő láncszemét fűzve eddigi nemes törekvéséhez, mert az ilyen kiállítások versenyre keltek az ifju nemzedék, jótékonyan hatnak a technikai ügyesség fejlesztésére, a munkák szolid, cinos s hovatovább izléses előállítására. És ha a törekvő társulat ezen kiállítást évről évre rendszeresen meg fogja tartani, nemcsak üdvös versenyre fogja ösztönözni az új nemzedéket, hanem e tekintetben követendő példát fog nyújtani az ország más iparos testületeinek is.

Örmömmel constatáljuk egyszersmind azt is, hogy a kiállítás előmunkálatait és kivitelét oly kezekbe tette le az egyesület, melyek garanciát nyújtanak a kiállítás sikere iránt.

A kiállítási bizottság folyó hó 11-en tartotta meg alakuló gyűlését, melyen elnökké Kulifay Lajos tevékeny polgármesterünk, az ipartársulat tiszteleti tagja, alelnökké Mattavoszky András ipartársulati elnök, jegyzővé Streitmunn Antal, pénztárnokká Rosits Gyula, ellenőrké Trillits Ágoston és Homa Kálmán választattak meg.

A bizottság még ez ülésen tervezetet készített az előmunkálattal s a kiállítás szabatos kivitelére, melynek sikerült szívéből óhajtuk.

Biztosítsuk a kisbirtokosok jövőjét.

Számtalanszor volt már szelölötve a hazai lapokban, miszerint úgy az állam, mint saját enéletünk egyik legfontosabb és legszembetűnőbb érdekei legelső sorban mezőiparunkkal van egyűvé fűzve; mert tagadhatatlan tény az, hogy csak ebben nyeri az állam az ő erejét és a biztonságát; csak ez adja a mindennap szükségés kenyeret, az adót és a katonát; csak ebben található fel a családi boldogságnak megalégedést — szűlt jölete.

Régi dolog — régismert tény az is: hogy a kisbirtokos osztály nyomora már általánossá vált. Általánosnak mondjuk igen! mert szabad szemmel látjuk, hogy nyomorult és pusztulóvá kell lenni maholnap azon nemzet-zöme tömegnek, kiknek tulajdon birtokát sorra elárverezteli az uszoras meg az adó felügyelő.

Látjuk, hogy mindennap több azok száma, kik öseiktől örökölt tulajdon birtokaiktól megválni kénytelenek; ellenben mindennap kevesebbek azok: kik szolgálatjuk az életmet, kik a váltáságos időkben hazánk védelméért, a legtöbb vért szokták ontani, és mégis: ezen derek osztály egészen magára van hagyatva; nincsen maig védője; maig nincs jövőjéről gondoskodva!

Az igaz, hogy van hitelünk, de azt is tudjuk, hogy a kisbirtokosoknak személyes hitelle nincsen; de mondjuk, hogy ha van is a takarékpénztárnak — ez méreg drága szokott lenni, dacára annak, hogy zálogra ad. Ebből kifolyólag azokkal kézzel fogható szomorú eset szokott rendszeren bekövetkezni a mostani rendszer mellett — különösen természetlen évjáratokban — hogy az illető adóst, a takarékpénztár a magas kamatokért, az állam pedig az országos adóért, megszorítják — akkor: csak is az uszorashoz kénytelen folyamodni, ez pedig mint tudjuk, a kamatok fejében elszokta nyelni a legjobb év termését, míg a töke fejében legtöbbször elnyeli a birtokot is.

De nem elég, hogy e földmívelőnépet a személyes hitel hiánya, a nagy adó, az uszora, a földbirtokok kártható feldarabolása; — a drága szállítás, rozk közlekedési utak, bel- és árvek, időjárás kalamitások stb. felék nyomják: hanem még ehhez járul azon legszomorubb való is, hogy ezen osztállyal — miután róluk nincs gondoskodva — tehát még az ész, jobban mondva az értelm, mint létérdekeiknek egyik legnagyobb, legfontosabb s legszembetűnőbb tényező is hiányzik.

Ime röviden elmondva igénytelen nézetünk szerint, ez az egyik általános helyzet igen szomorú képe hazánkban, mely a kisbirtokos osztállyal nyomor-szűlt elsatnyulását, már-már végelpusztulását idézi elő!

Ha tehát a kisbirtokosokat, s azoknak jövőjük biztosítását szívünkön hordozzuk, és őket a magyar hazának, a magyar földnek megtartani akarjuk: elkerülhetetlenül szükség azokról mi hamarabb gondoskodni úgy a magas kormányának, mint az erre bivalott közegeknek.

Mert tagadhatatlan tény, hogy akár meddig kutatjuk, akár mint gondolkozunk ezen országunkat fenyegető nagy érdekű nemzetgazdasági belegségnek gyökeres orvoslásán, csak mindannyiszor odajutunk: hogy ha van mezőiparunknak oszlopa, s annak gondviselője, akkor van biztos fejlődés is; ha ezen oszlopok erősek, a biztos siker sem marad el, míg ha azok gyengék: csak is a tönkrejutás, a bukás szokott rendszeren beállani.

Hogy miáltal lehetne ezen utóbbiakat elkerülni? ez már nem új tárgy elűtünk: de azt hisszük, hogy csak is ökszerűbben vezetendő gazdasági feladatunk által, és a még meglevő anyaggal bár, de sokkal biztosabb önállósággal; komolyan megfontolt cselekvés, erős akarat, szorgalom és értelemmel vethetjük meg a kisbirtokos osztály jövője alapját.

Hogy most már miképp szerettük meg azt? Kell hogy mi gazdák neszerek érezzük bajainkat; neszak hogy szüntelen jajgatva panaszkodjunk, a kormány, az adó, a rozk termés, az adóvégrehajtás stbiről: hanem itt az idő és elkerülhetetlen szükségés már, hogy ezen elviselhetetlen helyzetünkben panaszaink, és igényeinknek, tettel és szavakban is kifejezzést adjunk!

Kell, hogy tömörülve kilépünk azon tétre: hol a kisbirtokosok érdekeit felismerve, azt átérezni, s azokat gyógyítani lehet!

És ha ezen óhajtot tömörülés, minden egyes megyében megtörténik — törekedünk odahatni, hogy a hol még gazdasági egylet nem volna! — az mielőbb megalkottassék; ezeknek érdemes vezérei pedig ébresszék előre az oly régi idők óta szendergő gazdaköreinket. Így szután, mindnyájan csoportosulva, egy a központi országos gazdasági egylet buzgó pártfogása mellett, — mint a hazaszerle ismert, — elegendő tudomány, bátorság és hazafisággal bíró országos képviselőink kíséretében — közös erő és akarat, kormányunknál hassunk oda: hogy a már ugy is eleget szenvedett földmívelőnép nagy seregének, a kisbirtokosoknak keserves bajai és óhajjai, valahára meghallgatassék!

Sorainkban szözlöttünk a vidéki gazdasági egyletekről is, melyek pedig nagyobbrészt mai napig csak a jóakarattal virrasztanak! Pedig hát kinek volna hivatása, sőt kötelessége, sülyedő gazdasági viszonyaink és baja-

ink elhárításán, vagy azok megkönyítését lehetőleg elősegíteni? Nem-e éppen a gazdasági egyletek volnának első sorban hivatva arra: hogy törekednének minden megyében egy-egy „ingyenes földmives iskola” életrehozását előmozdítani? Nem-e ezen üdvös intézmény által lenne elérhető a mivelődés, a közvagyonosodás, a megalégedés és a jólét stb.? Tehát nem-e ez adna a kisbirtokos osztály felvirágzásának új életet a jövőben?

Nem tagadható ugyan, hogy a földmives iskolák felállítása érdekében, sok szép eszme volt már számtalanszor hangoztatva. De hát mi történt ekkor? Igen kevés! Azt lehet mondani, hogy semmi. — Mert hát megvallva az igazat, mai nap az országban található azon néhány földmives iskola, mely ma van: azok nem a kisbirtokos jövő érdekében megóvására, annál inkább nem a kis parasztagdák gyermekeinek befogadására vannak hivatva — tehát ilyen még ma egyet sem ismerünk; mondjuk ki: hogy e czélra az országban ingyenes földmives iskola még nem létezik.

Már pedig, hogy minő eclatans hatással volnának a megyéinket felállítandó ingyenes földmives iskolák? Ezen fontos körülményt megalatjuk ma már azon nélkülözhetelenné vált tényerőben: mely annak az első alapjának tekintetnek, tehát a legerősebb oszlopát képezné a kisbirtokos osztály jövőjének. Csak is ezáltal lenne elérhető azon magasztos óhaj: hogy nem volna e földmívelőnép oly nagy nyomorban; csak is ezáltal lenne megalatva a jövőben az elpusztulás, és a kivándorlás; nem kellene hallani, a kormány, az adó, meg a végrehajtás ellen irányuló hétköznapi kifakadásokat; csak így és ez által törne meg idővel az uszora hatalma is, mely ma utalatos lelküimerítével a szegény sorsu földmives évi jövedelmét birtokával együtt felfalja, de meg más sokakat is tönkre silányít; végül csak ezen az uton lehetne a kisbirtokos osztályt, ökszerű, értelmes, takarékos és szorgalmas munkás földmívelő néppé tenni.

Miután azonban a felhozott ingyenes földmives iskolák tömeges felállítását, s az azokkal járó tetemes költségeket, magas kormányunk háztartásának jelen anyagi viszonyai csaknem lehetetlennek tennék: tehát nem volna-e tanácsos egy más mód és eszközököt gondoskodni? Nem volna-e czélhoz vezet, ha a megyék közös akarat és elhatározással — az említett fontos ügygyel felkarolva — annak mielőbb leendő életbe léptetése végett, kormányunknál kérvényeznék e czélra: „ingyenes földmives iskola” czimén, egy új magán adó behozatalát?

Ne ijedjenek meg, szives olvasóink ezért, hogy mi egy újabb megadótatról mertünk itt szözlani; mert hát ez magában véve még sem oly veszedelmes borzasztó valami, mint minőnek az, az első pillantatban látszik.

Hogy ezt miként értelmezzük? vessünk csak egy rövid pillantást Torontál- és Temesmegyékre:

Ezen két megyében azt látjuk, hogy Torontálban circa: 1,221.281, Temesmegyében pedig 1,007.785 katastr.-hold föld van. — Ha már most szerény indítványunk fogamatot nyerne, és a kormány az új adót egy évre minden hold után csak 3, mondván három krajczárban állapítaná is meg, úgy Torontálban 36.638 frt 43 kr., míg Temesmegyében 30,233 frt 55 kr. lenne, az ingyenes földmives iskola czimű új adó alapján begyűlendő évenként; természetesen ideértve a kincstári birtokokat is, mit hisszük, hogy magas kormányunk nem csak az állami birtokokra esendő adót, hanem még a szükséges 150-200 hold földet is — hol azok vannak, s a hol azok arra alkalmasok — készséggel hajlandó volna átengedni a hasznos czélra.

Hogy már most ezen említett, s évenként befolyandó tekintélyes összegekkel, egyes megyékben mily kitűnő szerveztű hasznos földmives iskolákat lehetne életbe léptetni és fenntartani, azt hisszük, ehhez nem kell commentár.

Szives olvasóink közül pedig mind azok, kik talán mentségül azt állítanák, hogy a kisbirtokos, miután nyakig adós, tehát ugy sem lenne képes megfizetni az új adót: nagyon csalódnak, sőt éppen ellenkezőleg, ha ez az osztály látja, hogy az általa lakott megyében létezendő földmives iskolák csupán csak az ő, és saját gyermekeik jövőjének érdekében lesznek felállítva; s ha majd tudni fogja, hogy azokban nemzetkülömbőség nélkül 50—100 megyebeli fiu nyer ingyen ellátást és oktatást évenként; s ha reá gondol ezen üdvös intézményből származandó boldogabb jövőre: örmömtel kebbell és hálával fogja minden kisbirtokos az új adóját pontosan leróni. A közép és nagybirtokos osztályt illetőleg azt hisszük, hogy hasonlóképp készséggel adná filléreit e nemes czélra.

Igy hisszük, mai nap egyes megyékben kivihetőnek, az ingyenes földmives iskolák felállítását, a kisbirtokosok jövője érdekében. Ébredjünk tehát fel!

Társuljanak a szomszédok egymással. Tömörüljenek a megyék és azoknak gazdasági egyletei. Csoportosuljon a vidéki gazdakör, mely után közös akarat és elhatározással, tehát csak így lehet panaszaink és igényeinknek hatalmas szavakban országra szözlő kifejezést adni magas kormányunknál ott: hol ezen sajnargatott földmívelőnép bajai és jogos óhajai, végmegoldásra vár.

Fel kell ébredni, és gondoskodni kell inkább ma, mint holnap! Segíteni és gondoskodni

kell igen! mert ez ellenkezik egy a magunk, mint a haza érdekében! Ezen földművelő nép nagy seregének élni kell, hogy éljen, s virulhasson a nemzet! — nehogy még a meglevő élők sokat szenvedett testére is reávetessék idő előtt a koporsónak szemfele, — s hogy mint tönkre jutott koldusok temetessenek el, idegen földbe!

Biztosítsuk tehát a kisbirtokosok jövőjét!
Vörös Pál,
intéző.

A csángók itthon.

A bukovinai magyarok hazaérkezése. (A „Epesti hírlap” külön tudósítójának táviratai szerint.)
Szeged, apr. 3. Szokatlanul élénk képe volt ma Szegednek. Már kora reggel hemzsegek az utcák a tengernyi néptől. Mindenfelé lehetett látni egy-két csángót, husz-harmincz polgártól körülvéve, kik nem győztek eleget kérdezősködni véreinkről. Kereskedők a merre csak jártak véreink, behívták őket, megajándékozták pénzzel, ruhaneművel, pipával, mindenféle aprósággal. Az aszszonyok és gyermekeknek Kemény alkalmi neje kávé, süteményt osztott ki reggelire. A partot egész fél 12 óráig tenger nép lepte el s folyvást hordották szekereken az élelmi szereket. Valóban Szeged város hozzá méltó ellátásban részesíté véreinket. Nemcsak gazdagon megvendégelte, de arra is gondolt, hogy ha véreink léérnek Pancsovára, legaiább két hétig élelemben szükségét ne lássanak. Körülbelül 300 taligakerék nagysága kenyeret, tíz egész szalonnát, mintegy 50-60 zsák lisztet, krumplit, főzeléket szállítottak a hajóra. Ezenkívül egy mázsányi szappant, 50 font gyertyát, zsirt, pecsenyét, füstölt húst, szóval: minden a háztartáshoz szükséges szert. —

Szeged, apr. 3. Ma éjjel egy hadikfalvi asszonynak három hónapos gyermeke meghalt. A város temetési el. — Épen most huzzák a harangot egyik toronyban a kisdéd temetésére. Az indulás 9 óra volt tervezve, de az élelmiszerek szállítása sok időt vett igénybe, nem különben véreink összeszedése is, kik a városban szerteszét csatangolnak s nem tudnak szabadulni a vendégszerető polparoktól. A hajó fedélzetén számos előkelő szegedi hölgy jár-kél, kik lejártak a hajó fenekére is, megtekinteni az összehalmozott élelmiszereket. — Itt van Odescalchyné és Nagy Györgyné is, kik körül egész hölgyecsapat csoportosul.

Szeged, április 3. Dél előtt fél 12 órakor indult el a hajó véreinkkel a parton álló nép szünni nem akaró éljenzésének kíséretében. Odescalchyné a szegedi hölgyeket meghívta a „Hungária” szállóba, hogy ott bemutassa a férje által hozott házi munkákat, összesen 50 darab különféle házi ipar munkát hozott a herceg, köztük hét darab szőnyeget, melyet véreink fektéknek neveznek. Délután egy óra tájban a hercegné rövid sétakoocsizást tett a rohamosan épülő városban. Ma délután 3 órai gyorsvonattal utazik vissza a herceg és neje Budapestre. A sok érdekes jelenet közül röviden jelzem a következőket: Egy uri ember reggel kocsin a parthoz hajtatott. Egy szüleivel ácsorgó négyéves csángó fiút felkapott a kocsira és elvágatott. A szegény szülők jajveszékése leirhallan volt, mert azt hiszik, több nem látják fiukat. Mily kellemes volt azonban meglepetésük, midőn a jólkú uraság negyedóra múlva visszajött a fiúval, kit egyik boltban szép urfigonyába öltöztetett. Képzeltető a szegény szülők hálalkodása. A kis csángó nem ismert magára s nem győzte eléggé bámulni saját magát.

Szeged, apr. 3. Itteni gazdák ivet bocsátottak ki, melyeket az április és májusban hazavándorló gazdák részére vetőmagot és gazdasági eszközöket gyűjtöttek. Az ily módon gyűjtött gabonát és gazdasági eszközöket soha sem kell visszafizetni a gazdáknak. Éljenek a szegedi gazdák!

Zenta, ápril 3. Szegedről idáig a csángók útja a nép óváczóinak szakadatlan sora volt. Martonos, Ó-Kanizsa, Tkamrsa és Adorján községek lakossága kivonult a parton s úgy éljenzte hajójukat. A „Marianna” hajó, melylyel a Tiszán találkoztunk, háromszor tisztelgett zászlajával üdvözlötünkre, s az utasok a fedélzeten éljenzettek. Amint közeledtünk Zenta felé, egész flottája a fellobogóztolt molnár csónakoknak jött elének s kísérté

hajójukat a kikötőig. Itt beláthatlan néptömeg feketélt a partokon, mely dörgő éljenekkel fogadott. Merényi ügyvéd lelkes üdvözlő beszédet mondott, Nagy György kormánybiztos pedig meleg szózáttal felelt. „Valamint a tavaszi nap-sugár — ugymond — felmelegíti a természetet, úgy melegíté fel bukovinai véreinket a Magyarországból odasugárzó testvéri szeretet napmelege. Ez kísérté őket egész utjukban, ezzel találkoznak Zenta kikötőjében. Forró köszönetet mondok önöknek csángóink nevében a szívélyes fogadtatásért és lelkemből kiáltok éljent Zenta hazafias polgárságára.” — A zentaiak pazar vendéglátásban részesíték a csángókat. A költségeket közadakozásból fedezték, melyhez a helybeli derék szerb polgártársak is jelentékeny összeggel járultak.

A da, ápril 3. A pancsovai élelmezésre Szegfű főjegyző Zentán 100 frtot adott át a kormánybiztosnak, mint a zentaiak gyűjtéséből fennmaradt fölösleget. Matkovics szolgabíró vette erélyes kezeibe az élelmezési ügy vezetését a település ideje alatt.

Adán rögtönzött, de lelkes fogadtatás volt. Kelemen községi bíró szép üdvözlő beszédet mondott, Nagy György kormánybiztos és a csángók közül Csobot választott. Az éji állomás Ó-Becsén lesz, hol meghalunk.

Az adai plébános 5 frt 20 krt adott a Debreczenben született kis csángó javára, az adai bíró pedig 25 frtot a kis csecsemő élelmezésére.

Ó-Becse, ápril 3. Expedíciónk azt éjt Török-Becsén szándékozott tölteni, de az itteni lelkes lakosság nem engedett odáig menni. Az ó-becseiék esti 7 órakor óriási tömegben fogadták a kikötőnél. Szulik József prépost mondta az üdvözlő beszédet. Megemlékezett a szabadságharcot követő időről, midőn a magyar vándor nem talált otthont és hajlékot honában sehol. Ezután így folytatta: „Hála a magyarok gondviselő Istenének, ma ti épen az ellenkezőt tapasztaljátok, mert bármire nézettek szét e hazában, mindenütt honotokat találjatok, mert mindenütt szerető szívek dobognak felétek, testvéri karok tárulnak elétek, nem csupán azért, hogy színtele kebleikre öleljenek, hanem azért is, hogy szükségletekben kenyerőket veletek megoszassák. Ilyen őszinte szeretettel még egyszer üdvözlök benneteket s kívánom, hogy amily örvendetes megérkezéstek, oly állandóan holdog legyen itt tarlózkodástok. Isten hozott!”

Előfizetési felhívás

„**T o r o n t á**”
1883. évi II-ik negyedére.

Tisztelettel felkérjük előfizetőinket, hogy megrendeléseiket minél előbb megtenni sziveskedjenek, hogy a lap pontos szétküldésében fennakadás ne történjék.

Az előfizetési pénzek egyszerű póstautalvánnyal a „Torontál” kiadóhivatalához (Pleit Fer. Pál könyvnyomdájába) czimzendők.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 6 ft. — kr.
Fél évre . . . 3 ft. — kr.
Negyed évre . . . 1 ft. 50 kr.

Nagy-Becskerek, 1883. évi márczius hó 22-én.

A „Torontál” kiadóhivatala.

HIRHARANG.

* **A Temes-Bega-völgyi vízszabályozási társulat** a napokban közgyűlést tart, melyen Hertelendy József kormánybiztos személyesen fog elnökölni.

* **Felolvasás.** Vasárnap, folyó ápril hó 8-án, délután 4 órakor, Bielek Antal úr fog a „Munkás-képző- és társalgó-egylet” (Ellmer-féle vendéglő) helyiségében felolvasást tartani az „ipartűző állása az államban” czimú theméről. Vendégek örömmel láttatnak.

* **A főgymnasiunai Ifjuság** jövő szombathoz egy hétre hangversenyyel összekötött műkedvelői szini előadást fog rendezni az oly szép lendületnek indult deák segélyező egyesület javára. A zenekar ez alkalommal fogja magát először bemutatni a nagy közönségnek és habár még mint ezen tanévnek szülője a kezdet nehézségeit nem sikerült is leküzdeni, de úgy halljuk, hogy nagy buzgósággal és lelkesedéssel tanulják a zenedarabokat, hogy az estvé a hallgatónak minél élvezetesebb tegyék. A jövő számban közöljük az egész előadás sorrendjét. Hiszszük, hogy az emberbaráti cél tekintetéből is látogatott lesz az estély.

* **Főtisztelendő Dr. Klein Mór,** helybeli főrabbi urhoz, kinek hangyaszorgalommal közrebocsátott tudomány és hazafiságtól atszelleműt irodalmi működése mindnyájunk előtt elegendően ismeretes, a következő sorok érkeztek: „A vallás és közoktatási miniszter úr ő nagyméltósága folyó évi márczius hó 11-én 8457. szám alatt kelt rendeletével Főtisztelendőségnek — a zsidó magyar irodalom fejlesztése körüli érdemeit és áldozatait méltányolva — „a tevélygők utmutatója” czimú művének folytatlagos kinyomathatása czéljából az egyházi czelekor országgyűlésileg meghatározott javadalmi összegből füzetenként 100—100 frnyi államségélyt méltóztatott engedélyezni.”

* **Halálozás.** Györgyevits István tekintélyes ügyvéd m. hó 30-án, rövid szenvedés után meghalt. A boldogult egyike volt a legkitünőbb nagy-beckerek ügyvédeknek, s különösen mint védőügyvéd oly szép tehetséggel működött, hogy e téren csaknem pótolhatlan. Temetése közrészvét mellett ment végbe. Béke poraira!

* **Egyéves méncsikók vásárlása az állam részére.** Ezenel körhírre tétetik, miszerint Torontál-megye területén az egyéves méncsikók vásárlása Zsombolyán, folyó évi április hó 29-én a délelőtti órákban fog megtartatni. Felhivatnak tehát mindazon tenyészők, kik jól kifejlett, szabályos alkatu és erős csontu egyéves méncsikókat eladni kívánják, hogy azokat a fentnevezett napon és helyen megjelenő bizottságnak a községház előtt bemutassák. — Ez alkalommal csupán oly egyéves méncsikók fognak az állam részére megvétetni, melyek származása apai részről hiteles fedezetési jeggyel kimutatható. Előnyben részesül pedig az oly csikó, melynek jó alkatu anyja is elővezetett. A megvásárolt csikók a miniszteri vásárló biztos által rögtön a helyszínen kifuttatnak és átvétnek. Ezen méncsikóvásárláson kívül a megye területén ez év őszén N.-Becskereken a lötenyészési jutalomdíjjal egybekötve ismételt fog méncsikóvásárlás tartatni, melynek ideje iránt a hirdetmény később tétetik közzé. — Földművelés-, ipar- és keresk. m. kir. ministerium.

* **A Pasteur-féle lépfene** ojtószerrrel értesülünk szerint a Bischitz-féle t.-becsei uradalomban és itt helyben Fischer és Löwy urak gazdaságában kelégitő eredménynyel tétettek kísérletek. — Mencer Lipót helybeli gyógyszerész, ki által ezen ojtószert megrendelhető és ki ezen ojtószert árubocsátásával megbízott czéggel (F. Boutroux Párisban) közvetlen összeköttetésben áll, nevezett czégtől következő levelet vette: „Páris, 1883. márczius 1-én. Uram! Ezenel szerencsésültem Önt arra figyelmeztetni, hogy számos észlelés által, melyek összesítve legközelebb nyilvánosságra fognak hozatni, behozonyított tény, a már egyszer beojtott marhaállományoknak egy év lefolyta alatt való újból beojtásának mulhatatlansága. Tényleg tudva van, hogy a betegséget előidéző ok változandósága miatt a védojtása ritkán terjed egy éven túl, a mely után az állatok legnagyobb része már nem érzi a rajta végbevitt műtét hatását; ennél fogva teljesen észszerű eljárás a halandóság megszüntetése czéljából rendszeres szűkösgelt kétszeri beojtást évenként újból alkalmazni. Egyszersmind megjegyzem, hogy ezen műtét eszközzésére a tavasz legalkalmasabb; ezen évszakban lép fel a betegség legkritikában és ennél fogva az ismételt beojtást képessé teszi az állatokat a nyár folyamán szórványosan föllépő betegüléseknél ellentállani. — Fogadja ön megkülönböztetett nagyrabecsülésem nyilatkozatát. F. Boutroux.”

* **Mailáth György** elhunytá által a főrendiház elnöki széke, valamint az országbírói méltóság illetve a legfőbb ítélőszéki elnöki állás megürült. Irányadó körökben — amint értesülünk — ezen állások betöltésére vonatkozólag még semminemű határozat sem hozott és ez az ügy egyáltalában eddig még kérdés tárgyát sem képezte. Ennél fogva valószínűleg huzamos ideig fog tartani, míg az illető kinevezések megtörténnek. Megemlíteni óhajjuk e helyen, hogy itt-ott az országbírói és a főrendiházi elnöki méltóságokat, egészen tévesen egymással kapcsolatosoknak jelzik. E két méltóságnak Mailáth György személyében való egyesítése csak esetlegesség volt. Az országbíró, ki mint ilyen zászlós úr, a felség élethosszig nevezi ki, míg ellenben a főrendiház elnökét és alelnökét a király minden újabb országgyűlési ciklusra ujjon nevezi ki.

* **Az idei fegyvergyakorlatok.** A cs. kir. közös hadseregbeli gyalogság ez idei fegyvergyakorlata az egész ország területén f. hó 30-án veszi kezdetét és 13 napig tart. Ezen fegyvergyakorlatokra behivatottak az 1874., 1876. és 1878-ban besorozott tartalékosok, valamint azok, kik a tavalyi fegyvergyakorlattól bármint oknál fogva elmaradtak.

* **A gabonaszemek növése az aratás után.** Nő-e a gabonaszemek szilárd része az aratás után, ha a gabona a teljes megérés előtt aratott? E kérdés felett már sokat vitakoztak a mezőgazdák és molnárok. Némelyek azt állítják, hogy a zöld állapotban levő gabona tovább nő s kifejlesztí szemét, épügy, mintha teljes megéréseig a táblán hagyták volna. Jordan, a Pennsylvaniai State College tanára, kísérleteket tett ebben az irányban s gabonát az érés különböző stádiumaiban vágatott s egy részből mindig zonnal kiszedte a szemeket, a többit ellenben a kalászon hagyta, hogy megszáradjon. Aztán megmérte a kalászon szárított szemeket s összehasonlította egyéb érésiégi stádiumokban levő szemekkel. Azt tapasztalta, hogy a bizonyos időpontokban, éretlen állapotban levő gabonák szilárd részben 22%-ot nyertek, a később levő gabonák szilárd része sulyukban nem változtak.

* **Gyakorlati oltalom vihar ellen.** Hogy szabadon álló könnyű épületek (fabódék sat.) viharok ellen megóvassanak, Amerikában nagyon egyszerű móddal élnek. Míg a Svajczban és egyéb hegyvidékeken nehéz köveket sat. raknak a háztetőkre, Amerikában ujjban sodronyköteletek alkalmaznak, melyeket keresztbe húznak a tető fölé és megfeszítve erősítenek meg a földön. A kötelek a tetőgerinczen nyeregben fekszenek s az egész épületet mintegy a földhöz köve tartják.

* **Az Aetna kitörése.** Szicília tűzhányója az utóbb érkezett tudósítások szerint ismét erősen dolgozik. Márczius 24-én érte el a forrongás a tetőpontját, a mikor roppant morgás és földindulás közepette hatszáz méterre szálltak föl az izzó kövek. Most azonban az Aetna kitörései már szűnőben vannak. A Vezuv aránylag elég nyugodt.

* **A husvétii piros tojás** eredetéről a sokféle verzió közt fölelevenítik most azt is, hogy Márk Aurél római császár születése napján anyjának egyik tyukja vörös pettyes tojást tojt s egy jósz eből azt magyarázta ki, hogy az új szülött gyermek császár lesz. Mikor Márk A. csakugyan ura lett a római birodalomnak, szokássá vált, hogy szerencsekívánatok kifejezésül piros tojást ajándékoztak egymásnak. E szokást aztán a keresztények átvették annak kifejezésül, hogy egymásnak a menyei királyságot kívánják.

* **Időjárás.** Európában: A nagy légnyomás (768—770) Magyarországból terjed ki a kontinens délnyugati nyak részére; a depresszió (767—759) Oroszországban van. — Közép Európa mérsékelt szelekkel közepes derült, száraz enyhe; Oroszországban havazások vannak. — Hazánkban: Többnyire északi és délies mérsékelt szelek mellett a hőmérséklet kevéssel kisebb lett; a légnyomás nyugaton kissé alább szállt. — Az idő többnyire napos, felhőssel változó, helyenkint derült; általában száraz. — A Kárpátok vonalában helyenkint gyenge fagy volt. — Kilátás a jövő időre: Hazánkban: Általában változó felhőzetű, csendes, többnyire enyhe időt várhatni, helyenkint csapadékkal.

* **Új zeneművek.** Táborosky és Parsch zeneműkereskedésében Budapesten megjelentek: 12 kedvelt magyar népdal. 1. Volt szeretőm... 2. Lekszállták... már a rétet... 3. Felleg borul az erdőre... 4. Kiderült az ég felettem... 5. Nézlek, nézlek... 6. Rászállott a vadgalamb a kalászra... 7. Nincsen annyi tenger csillag... 8. Ha bemegyek, ha bemegyek... 9. Kétszer nyílik az akácfa virága... 10. Zsindelyezik a kaszárnya tetejét... 11. Keserő a borostyánfa levele... 12. Barna legény elbujdosott. Énekhangra zongora kísérettel átírta: Varga József. Ára 1 ft.

TÖRVÉNYTEREM.

A nagy-beckereki e. f. kir. törvényszéknél 1883. évi márczius hó 31-én tartott nyilvános ülésben következő perek adattak elő.

Előadó: Stankovits György, kir. tszéki bíró.

1219. sz. p. 1883. — A csakovai közalapítványi uradalom felperesnek, Nikolájévis Demeter és társai alperesek ellen 8171 frt 85 1/2 kr. és jár. iránt.

F. évi április hó 4-én adattak elő:

Előadó: Mihajlovits Sándor, kir. tszéki bíró.

1218. sz. p. 1883. — Dávid Adolfnak, Glavas Novs ellen birtok pere.

1278. sz. p. 1883. Prótics Márának, Prótics Milutin és társa ellen birtok pere.

F. évi április hó 7-én adattak elő:

Előadó: Mihajlovits Sándor, kir. tszéki bíró.

1503. sz. p. 1883. — Gagics Annának, Gagics Stéva ellenörökösödési pere.

1501. sz. p. 1883. Eisenstädter S. és társainak, Szukulics E. özég ellen 1192 frt. 62 kr. iránt.

1572. sz. p. 1883. Résin Mijának, Wuicsin Danilo és Anna ellen tulajdonjog iránt.

1573. sz. p. 1883. Eisenstädter S. és társainak, Fischer Hermann ellen 1349 frt 17 kr. iránt.